

Sivan SOTE

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue

Palvelustrategian ja palveluverkkosuunnitelman valmistelu

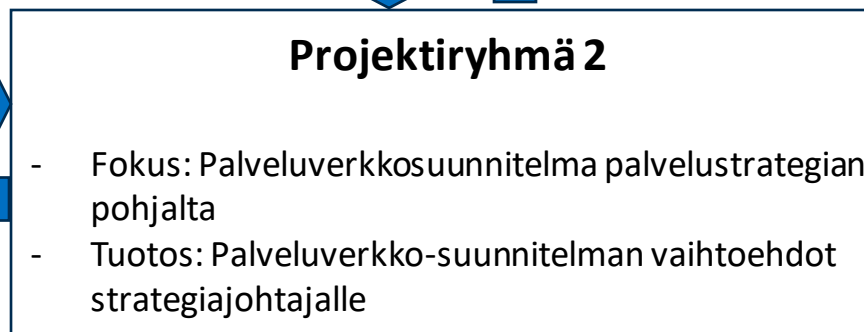
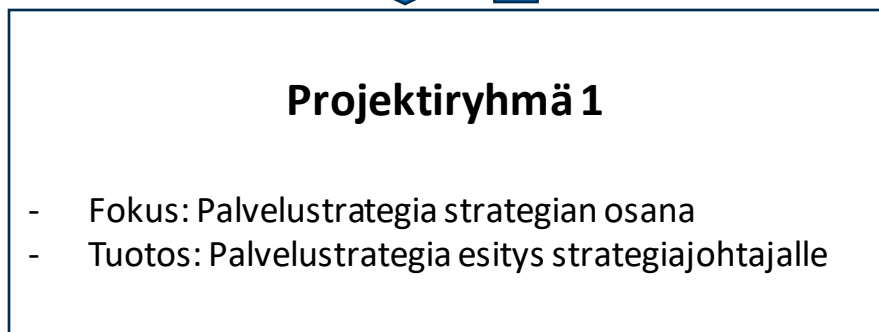
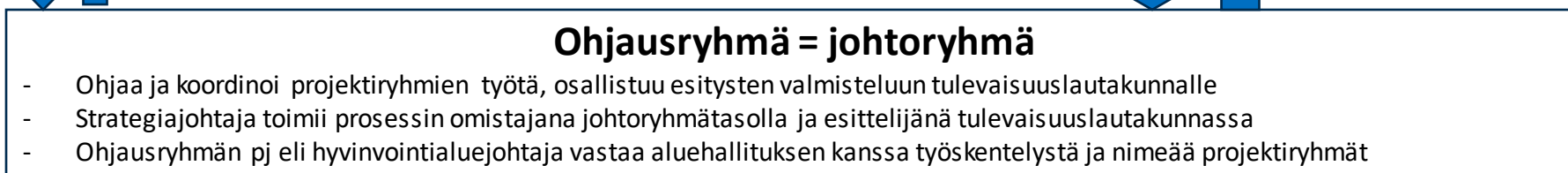
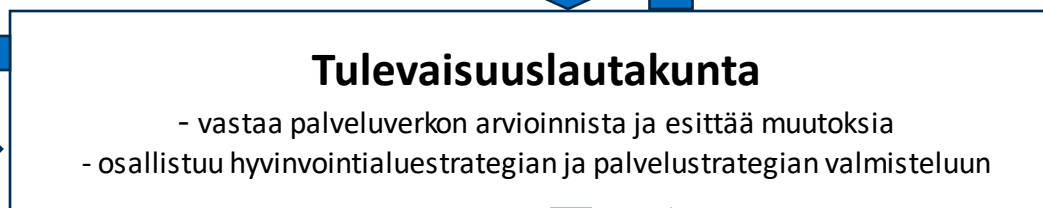
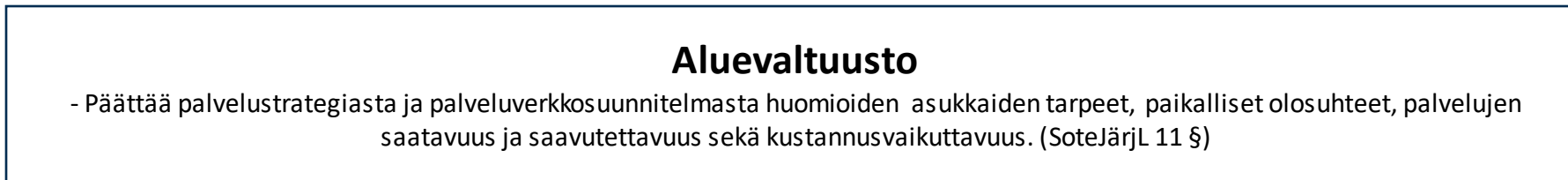
Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen
vanhusneuvosto 18.1.2023
Elina Felin, muutosjohtaja

Valmistelun lähtökohdat

- Aluevaltuusto on 11.10.22 § 67 päättänyt, että
 - 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueella sovelletaan Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän palvelutuotantosuunnitelmaa ja, että
 - palvelutuotantosuunnitelman uudistamistyö käynnistetään viipymättä tasapainotetun palvelutuotannon saavuttamiseksi ja uudistettu palvelutuotantosuunnitelma (jatkossa palvelustrategia) tuodaan päätöksentekoon vuoden 2023 aikana. Samassa yhteydessä uudistetaan myös pelastustoimen palvelutasopäätös.

- Tulevaisuuslautakunnan tehtävänä on vastata palveluverkon arvioinnista ja esittää muutoksia ja osallistua palvelustrategian valmisteluun
- Tulevaisuuslautakunta päätti 13.12.2022 palvelustrategian ja palveluverkkosuunnitelman valmistelun periaatteista ja etenemisestä.
- Tulevaisuuslautakunta käsitteli myös laajan taustamateriaalin ja kävi lähetekeskustelun valmistelusta.

Poliittinen valmistelu

Viranhaltijoiden valmistelu

Vastuut mm:

Alueen asukkaiden ja kuntien sekä sidosryhmien osallisuus ennen päätöstentekoa
Päätösten vaikutusten arviointi
Talouden tasapainon toteutuminen
HVA lainsäädännön täyttyminen

Em. lisäksi:
Toimielinten osallisuus
Työn eteneminen
hyvinvointialuestrategian mukaisesti

Hallintosäännön mukainen arviointi ja osallisuus.
Esitys palvelustrategiaksi ja palveluverkkosuunnitelmaksi

Informoi / käy dialogia tulevaisuuslautakunnan esittelijän kautta.
Hyvinvointialuejohtaja käy dialogia aluehallituksen kanssa.

Annettujen tavoitteiden mukainen työskentely
Päätösten vaikutusten arviointi
Talouden tasapainon toteutuminen
HVA lainsäädännön täyttyminen
Työn eteneminen tavoitteen mukaisesti
Vaihtoehtomallien etsiminen
Projektiryhmien pj:t osallistuvat ristiin yhtenevän valmistelun varmistamiseksi

Päätöksenteko ja valmistelun prosessi

- Tavoiteaikatauluna on, että aluevaltuusto hyväksyy sekä palvelustrategian että palveluverkkosuunnitelman 30.6.2023 mennessä. Tämän vuoksi näiden asiakirjojen valmistelu tapahtuu yhtä aikaa rinnakkain.
- Valmistelussa on huomioitava laajasti ainakin seuraavien tahojen osallisuus valmisteluun: hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimet, osallisuusvaliokunta, alueen asukkaat, henkilöstö, hyvinvointialueen lautakunnat ja sidosryhmät. Aluehallitus ja aluevaltuusto pidetään ajan tasalla valmistelun aikana lisäksi mm. kokousinfoja ja iltakouluja hyödyntäen. Valmisteluun kuuluu myös lausuntokierros.
- Pelastustoimen ja ensihoidon palvelutasopäätösten valmistelu tapahtuu erillisessä prosessissa ja hallintosäännön mukaisesti turvallisuuden ja varautumisen lautakunta tekee esityksen palvelutasopäätöksistä. Ohjausryhmä huolehtii palvelutasopäätöksen, palvelustrategian ja palveluverkkosuunnitelman valmistelun yhteensovittamisesta valmistelun aikana.

Aikataulu

- Aluevaltuustoinfot 14.12.22 ja 21.3.23
- Lausuntokierrokselle lähtevä esitys
 - Tulevaisuusltk 12.4.2023 (esityslista julkaistaan 6.4.2023)
- Lausuntoaika, ml. toimielinten lausunnot (aluehallitus, lautakunnat, jaostot, vaikuttamistoimielimet), yt-elimet, kunnat ja muut sidosryhmät, asukasinfo – ja kysely, henkilöstöinfo- ja kysely 13.4 - 2.5.2023
- Aluevaltuusto info 16.5.23
- Vaikutusten arviointi 13.4-18.5.2023
- Lausuntojen käsittely ja muutokset 3.5-18.5.2023
- Asiakirjan ulkoasu 19.5-25.5.2023
- Päätöksenteko
 - Tulevaisuusltk 24.5.2023 (Esityslista julkaistaan 19.5.)
 - Aluehallitus 1.6.2023
 - Aluevaltuusto 13.6.2023

Valmistelun periaatteet

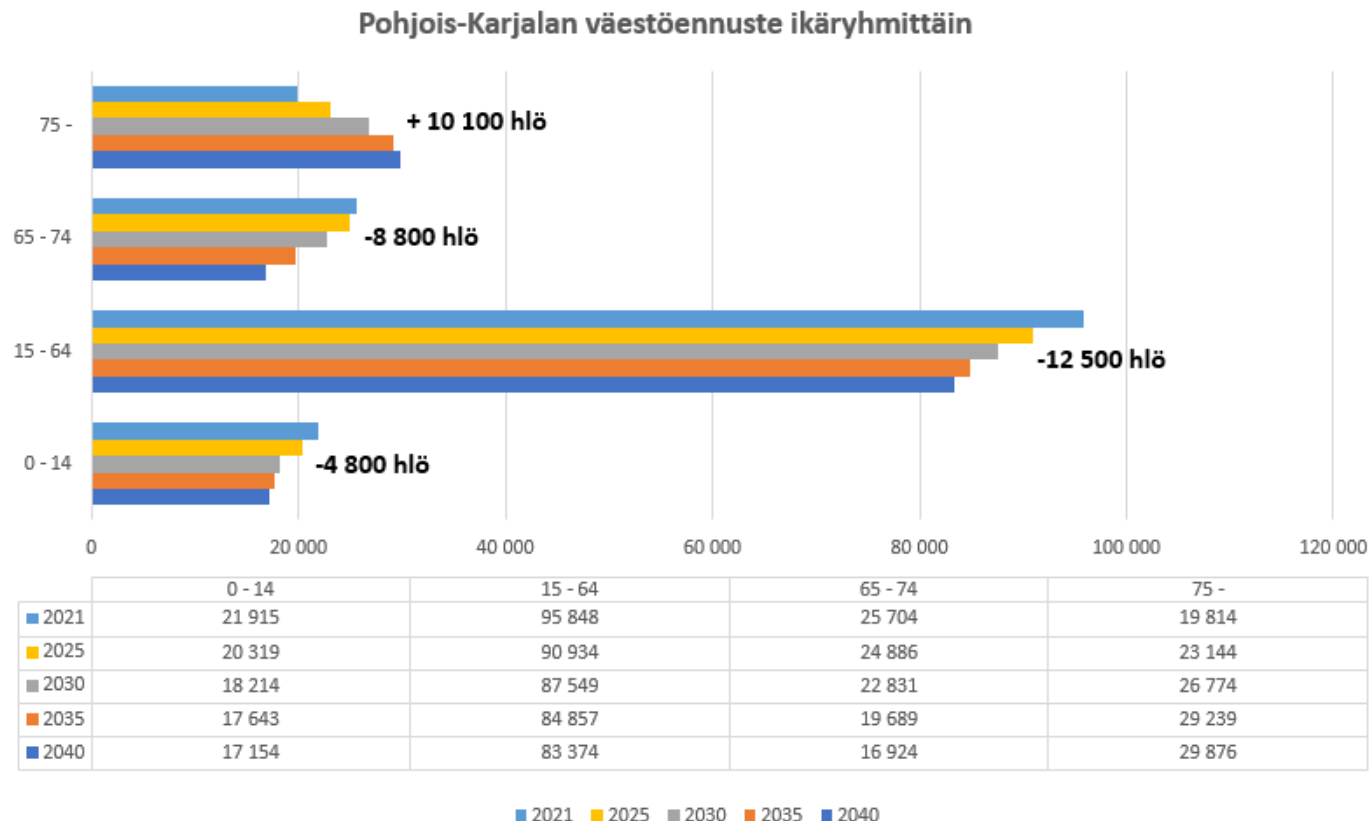
- Palvelustrategia ja palveluverkkosuunnitelma koskevat hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja.
- Palvelustrategia sisältää:
 - Palvelukokonaisuuksia koskevat palvelujen järjestämisen tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit
 - Tarvittavat linjaukset oman palvelutuotannon ja ostopalvelujen osalta sekä infran omistamisesta
 - Perustason palvelujen vahvistamisen konkreettiset tavoitteet
- Palveluverkkosuunnitelma sisältää:
 - Konkreettisen suunnitelman palveluverkosta, joka toimeenpanee palvelustrategian linjausten toteuttamista
 - Kuvauksen verkostomaisesti toimivasta sote-keskuksesta, ml. perhekeskus ja digitaaliset palvelut
 - Kuvauksen yhteisasiakastoiminnasta

- Kuntarajat eivät rajaa sitä, mistä asukas palvelunsa saa. Lähtökohtana on palvelun saavutettavuus ja asiakaslähtöisyys.
- Palvelustrategian ja palveluverkkosuunnitelman tähtäin on vuoteen 2038.

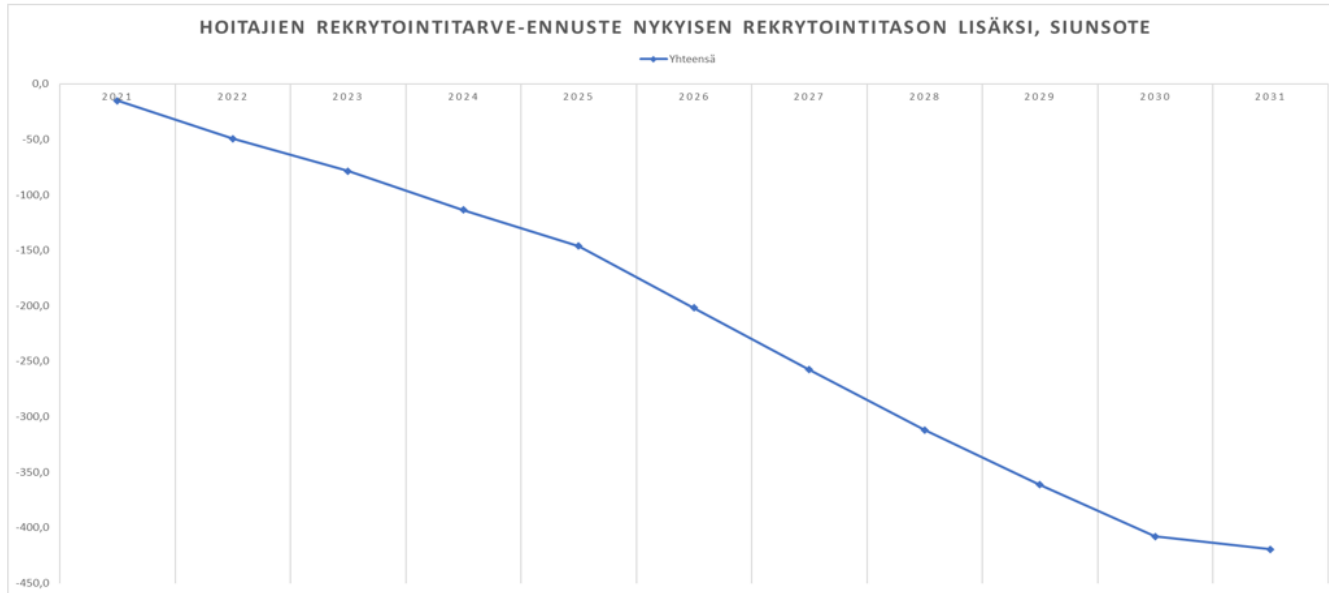
- Palvelustrategian ja palveluverkkosuunnitelman valmistelussa huomioidaan lainsäädännön mukaisesti hyvinvointialuestrategia, sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet, hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus sekä kustannusvaikuttavuus.
- Lisäksi valmistelussa huomioidaan henkilöstön riittävyys, talouden tasapaino suhteessa palveluverkkoon sekä mahdolliset muut tulevaisuuslautakunnan määrittämät reunaehdot ja painopisteet valmistelulle. Tavoitteet asetetaan yhdenvertaisesti koko hyvinvointialueelle.
- Palveluverkkosuunnitelman valmistelua ohjaa lisäksi palvelustrategiatyön edetessä tehtävät linjaukset ja eri toimielimien kannanotot.

Väestöennuste Pohjois-Karjalassa ikäryhmittäin

- Matalan syntyvyyden vuoksi lasten osuus ja määrä vähenee kaikilla alueilla. 0-14-vuotiaiden määrä vähenee noin 3700 lapsella vuosina 2021-2030.
- Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella asuu noin 95 850 työkäistä (15-64-vuotiasta). Työkäisistä yli puolet asuu Joensuussa.
- Työkäisten määrä vähenee kaikilla alueilla, mutta keskisellä alueella lasku on huomattavasti maltillisempaa muihin alueisiin nähden.
- Väestön ikärakenne muuttuu selvästi ikääntyneemmäksi kaikilla alueilla.

Henkilöstön tarve ja saatavuus

- Väestön ikääntyminen Pohjois-Karjalassa on lisännyt ja tulee jatkossakin lisäämään palvelutarvetta ja sitä kautta työvoiman tarvetta sote-alalla.
 - Erityisesti lääkäreiden, sosiaalityöntekijöiden ja hoitohenkilöstön lisääntynyt tarve aiheuttaa haasteita.
 - Vaje kasvaa seuraavien vuosien aikana merkittävästi (ks kuva)
- Lain myötä tulevista muutoksista henkilöstömäärältään henkilöstötarpeeseen vaikuttaa eniten vanhuspalvelulain (980/2012) muutos, jonka seurauksena henkilöstömitoitus iäkkäiden henkilöiden tehostetussa palveluasumisessa nousee asteittain 0,7 työntekijään per asukas.
 - Vuoden 2022 alussa mitoituksen tuli olla vähintään 0,6 työntekijää/asukas ja 1.4.2023 lähtien mitoituksen tulee olla vähintään 0,65 ja 1.12.23 alkaen 0,7.
 - Myös lastensuojelun asiakasmitoitus asettaa haasteita lastensuojelun sosiaalityöhön, jossa ennestäänkin on ollut rekrytointiin ja pitovoimaan liittyviä pulmia.

Yhteenveto

- Palvelustrategia- ja palveluverkkosuunnitelmatyötä tehdään pohjoiskarjalaisen asukkaan parhaaksi ja asukaslähtöisesti. Strategian mukaisena tavoitteena on, että palvelujen saatavuus, saavutettavuus ja oikea-aikaisuus paranevat.
- Jotta siihen päästään, toimintaympäristön muutokset ja haasteet kuitenkin edellyttävät palvelutuotannolta nopeita ja systemaattisesti toteutettavia muutoksia.
- Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän yhtymävaltuusto hyväksyi ensimmäisen maakunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotantosuunnitelman jo vuonna 2018, ja tätä vuoteen 2030 tähtäävää muutossuunnitelmaa on toteutettu tähän saakka.
- Nyt on aika siirtyä muutoksen seuraavaan vaiheeseen.

Palvelustrategia ja palveluverkkosuunnitelma toimivat osaltaan muutosohjelmana hyvinvointialuestrategian tavoitteiden toteuttamiseksi resurssit (henkilöstö ja talous) huomioiden

- Palvelujen saatavuus, saavutettavuus ja oikea-aikaisuus paranevat
- Monikanavainen palveluverkko vastaa palvelutarvetta
- Perustason palvelujen turvaaminen
- Integraation varmistaminen
- Digitalisaation hyödyntäminen
- Kustannusvaikuttavuus
- Oikea palvelu, oikeaan aikaan, oikeassa paikassa
- Työtä tehdään asiakaslähtöisesti ja huomioiden niin asukkaiden, henkilöstön kuin yhteistyökumppaneidenkin osallisuus - yhdessä tehden vaikuttavimmat palvelut
- Työn edetessä tarkastellaan avarakatseisesti erilaisia vaihtoehtoja ja esitetään ennakkoluulottomasti muutoksia.

Vanhusneuvoston osallistuminen

- Tammi-maaliskuu 2023: Vanhusneuvosto saa tietoa valmistelun etenemisestä ja osaltaan vaikuttaa valmisteluun
- Huhtikuu 2023: Tulevaisuuslautakunta pyytää vanhusneuvostolta lausunnon palvelustrategialuonnoksesta, lausuntoaika suunniteltu 13.4 - 2.5.2023

Hyvää elämää
ja elämäniloa
Pohjois-Karjalassa

TUKEA ♥ TURVAA ♥ HYVINVOINTIA

Suom
SOTE
POHJOIS-KARJALAN
HYVINVOINTIALUE